

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

НАДІЙНІСТЬ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 49 (985) | Субота, 13 грудня 1986 року

Ціна 2 коп.

Наш сучасник НАДІЙНІСТЬ

Повідомлення про нагородження швачки-мотористки Зінаїда Гордіївни Твердохліб орденом Трудової Слави III ступеня робітники Вінницького УВП сприяли без подиву. А кого ж ішле нагороджувати?

Дев'ятнадцять років працює Зінаїда Гордіївна на швейній дільниці. Почала у старому приміщенні — довгому, не затишному, де холодно було взимку і спектоно літом, і тісно так, що на робоче місце не просто було дістатись. До групи виробничого навчання вона не потрапила, навчалася індивідуально, приглядаючись до роботи досвідчених швачок, уважно прислухаючись до їх порад. Зосереджена, працелюбна, вона опанувала професію швачки за короткий час, і не на одній операції — на всіх.

Зрозуміла, що недостатньо шити швидко — треба якісно, щоб не було браку, щоб не повертали зроблене. Не лінувалася знову і знову придивлятися до роботи досвідчених майстринь, подруг по бригаді і дільниці — що і як, у чому секрет швидкості і якості?

А її вже примітили, та її як не помітити — на виробництві авторитет не залишається словами — заробляють працею. А справа в ній ішла відмінно — 120—130 процентів щозмінно, її довірили особисте клеймо, за підсумками роботи в 10-й п'ятирічці З. Г. Твердохліб здобула звання ударника. Добре зарекомендувала себе у змаганні за звання «Кращий за професією», де майже завжди виходила переможцем.

— Яким чином вона додомугається високих і стабільних успіхів у роботі? — питав заступника директора УВП з виховної роботи С. К. Баланюка.

— Надійність, єдність слова і діла, — без роздумів відповів Семен Костянтинович.

М. НИРОВ.
м. Вінниця.

Чимало зусиль докладають у колективі Сумського УВП, щоб поліпшити якість продукції.

На знімку: (зліва направо) заступник директора з якості Л. Дернова, лаборант Л. Буйволенко та інженер-технолог Л. Руженко обговорюють нову модель робочого костюма.

Фото І. МІНДЕЛЯ.

ЗАОЩАДЖУЄМО У ВСЬОМУ

Нині, коли партія поставила перед усіма виробничими колективами країни завдання збільшити обсяг випуску промислової продукції без додаткових затрат матеріалів, сировини і електроенергії, питання дальнього розгортання боротьби за їх економію і бережливість набуває особливої важливості.

Це добре розуміють члени бригади машинної обробки деревини Миколаївського УВП, яку я очолюю. Щоб зробити свій конкретний внесок у цю справу, у соціалістичних зоб'язаннях на 1986 рік ми намітили рубіж — зекономити 1 тисячу кіловат-годин електроенергії. З поставленим завданням бригада впоралася уже за підсумками роботи за 9 місяців минулого року. А це означає, що до кінця 1986 р. цей показник буде значно поліпшено.

Досягнуте — це наслідок результата повного використання природних умов сушиння деревини у літній час, а також приведення у дію певних резервів, які допомагають економити електроенергію у невеликих кількостях.

А з малого, як відомо, складається велике.

Л. КРИВИЦЬКИЙ,
бригадир машинної
обробки деревини
Миколаївського УВП.

ПРОБЛЕМИ

СЬОГОДНІ кожен з нас хоче вдягатися модно, елегантно, прагне вибрати річ якісну, добротну. Ці запити колектив «Силуету» прагне повною мірою враховувати, дбаючи про те, щоб товари для народу відповідали зрослим вимогам покупців.

Обговоривши питання щодо докорінного поліпшення якості продукції, наш колектив інакреслив конкретні заходи з інтенсифікації виробництва, зростання якісних показників.

Конструктори підприємства розробили колекцію моделей, що відповідає потребам всіх вікових груп населення, більше уваги приділено розробці молодіжних моделей, вони стали різноманітними по фасонах та оформленню. Ще два роки тому колектив виготовляв 3—4 групи складності, а нині — 5—6.

Для того, щоб здійснити все намічене, постійно оновлюється і модернізується парк обладнання, на підприємстві діють 2 підвіспі міні-

Ідути назустріч ХХVII з'їзду КПРС, велика група робітників взяла на себе підвищені зобов'язання, серед них була й З. Твердохліб. Настав час звітувати і знати її слово не розійшлося з ділом, «звіті» кожного дня проценти, сотні і тисячі надпланових виробів склалися у трудовий подвиг, що дозволило їй впевнено зайняти своє місце серед кращих.

І стає зрозумілим, чому саме її представили до народи. Надійність, висока відповідальність — ці вимоги є одними з визначальних у тому, що ми називаємо перебудовою, робітничим прискоренням.

Орден Трудової Слави III ступеня — перша така почесна нагорода передової швачки. А нова п'ятирічка лише набирає розгін, попереду — простір для творчості, трудового суперництва, а сил і характеру в Зінаїди Гордіївні для цього багато. Нагорода, довіря колективу зобов'язують і майстриня прагне працювати ще краще, щоб зустріти 70-річчя Великого Жовтня новими успіхами в праці.

М. НИРОВ.

м. Вінниця.

ПРАВОФЛАНГОВІ П'ЯТИРІЧКИ

Ось уже чверть століття працює на Харківському УВП-1 Євдокія Федорівна Скосар. Знають її тут як досвідченого електрозварювальника корпусів фільмоскопів.

Працьовитість, почуття високої відповідальності за доручену справу склали її авторитет, шану в колективі.

Майстер дослідно-складального цеху Лідія Володимирівна Шушкевич говорить: «Євдокія Федорівна глибоко переконана, що трудове прискорення починається на кожному робочому місці, а людський фактор відіграє при цьому вирішальну роль».

Є. Ф. Скосар постійно перевиконує змінні завдання, дає продукцію високої якості. Першою вона і в соціалістичному змаганні. Нині вправна трудівниця працює у рахунок 1987 року.

А. РОСИНСЬКИЙ.

На знімку: Євдокія Федорівна Скосар.

НА ПІДНЕСЕННІ

Столяр Микола Петрович Підгорний з колгоспу ім. Ф. Дзержинського Катеринославського району Черкаської області — активний член УТОГ, який своєю сумлінною працею сприяє трудовим успіхам колективу колгоспу.

Понад три десятиліття віддав він улюбленій справі.

Це надійний і чуйний товариш, користується заслуженим авторитетом серед товаришів по роботі.

Ударник комуністичної праці завжди у пошуку нових прогресивних методів і прийомів праці, він щедро передає свій багатий досвід молодій робітничій зміні.

А. МОГИЛЬНИЙ,
голова Шполянського
міжрайвідділу УТОГ.
Черкаська область.

Високопродуктивно

Сьогодні головне завдання для нечуючих робітників виробничого об'єднання «Новокраматорський машинобудівний завод» — успішно завершити перший рік двадцятої п'ятирічки. На цей спрямовує свої зусилля бригада полірувальників, в

якій працює 4 члени УТОГ.

Найбільш вагомий внесок у здобутки колективу робить нечуюча робітниця Антоніна Олександровна Мірошнichenko, яка працює високопродуктивно, якісно, ефективно використовує кожну робочу хвилину.

Ф. КАЛАФАТ.
Донецька область.

Товарам для народу — високу якість ВИМАГАЮТЬ РОЗВ'ЯЗАННЯ

петель, передбачено замінити промірювальні верстати, електrozакрійні пересувні машини.

Щоб суттєво вплинути на поліпшення якості недостатньо, звичайно, оновити і вдосконалити техніку. Не слід забувати про людський фактор. Стабільній рівень якості забезпечується також постійним підвищеннем кваліфікації виконавців.

За 10 місяців минулого року підготовлено 31 робітника, працюють навчання на виробничо-технічних курсах 110 чоловік, у школах економічних знань — 45, у школах передового досвіду підвищенні ефективності виробництва і якості роботи — 72 трудівники.

На підприємстві проведено перебудову апарату технічного контролю, піднесено його престиж. Розробляється нове положення про відділ технічного контролю, умови морального і матеріального стимулювання працівників ВТК, триває навчання робітників і службовців з питань якості і стандартизації. Розпочали свою роботу створені у листопаді 4 групи якос-

тих тканин модних тонів, яскравих поєдань у смугу і клітинку, нових цікавих фактур. У тому, що за десять місяців поточного року «Силует» немає рекламації сприяють планові перевірки товарознавців фірми «Одяг», які звертають увагу на недобробік, рекомендують до виробництва моделі, що користуються підвищеним попитом у покупців.

Але колектив розуміє, що зупинятися на досягнутому не можна. Вистачає нероз'язаних проблем — слід більш ретельно здійснювати відповідний контроль тканин, фурнітури, прикладних і допоміжних матеріалів, не вистачає потрібних ниток і гудзиків, нездовільна їх якість.

Як мовиться, проблеми для того їснують щоб їх розв'язувати. Значить будемо розв'язувати.

О. ТАЛАНОВА,
старший інженер швейного підприємства
«Силует».

них тканин модних тонів, яскравих поєдань у смугу і клітинку, нових цікавих фактур. У тому, що за десять місяців поточного року «Силует» немає рекламації сприяють планові перевірки товарознавців фірми «Одяг», які звертають увагу на недобробік, рекомендують до виробництва моделі, що користуються підвищеним попитом у покупців.

Але колектив розуміє, що зупинятися на досягнутому не можна. Вистачає нероз'язаних проблем — слід більш ретельно здійснювати відповідний контроль тканин, фурнітури, прикладних і допоміжних матеріалів, не вистачає потрібних ниток і гудзиків, нездовільна їх якість.

Як мовиться, проблеми для того їснують щоб їх розв'язувати. Значить будемо розв'язувати.

О. ТАЛАНОВА,
старший інженер швейного підприємства
«Силует».

м. Львів.

У первинних парторганізаціях

ВПЛИВ КОМУНІСТІВ

Характерною ознакою нового у діяльності партійної організації Бродівського УВП став індивідуальний підхід у роботі з людьми, глибоке вивчення потреб трудівників, ефективний вплив на формування мікроклімату у виробничих підрозділах. Перебудовуючи роботу, комуністи стали більше уваги приділяти поліпшенню стану справ на кожній виробничій дільниці.

Партійні збори проходять в діловій атмосфері, з глибоким аналізом внесеніх на порядок денний питань. За останній час зі звітом на зборах виступили члени КПРС робітники Р. І. Krak, В. М. Сурмай, старший майстер цеху Б. Р. Бойко, старший інженер-технолог С. В. Mazepa та інші. Вони внесли конкретні пропозиції, спрямовані на дальнє вдосконалення технології виробництва, соціальний розвиток колективу.

В. ПЕЛИХ.
м. Броди,
Львівська область.

НОВІ ВИДАННЯ ДЛЯ ВАС, ПРОПАГАНДИСТИ

Щойно до книгарень міста Києва і республіки надійшов комплект наукових матеріалів «Программа коммунистического созидания, социального прогресса и мира», випущений Політвидавом України. Комплект складається з 14 таблиць. Кожна таблиця являє собою цікавий науковий матеріал. Тут розповідається про етапи та загальні закономірності процесу соціалістичного розвитку та вдосконалення вже побудованого соціалізму, прискорення соціально-

економічного розвитку країни та головні фактори поступового переростання соціалізму в комунізм.

У виданні також розглядаються питання економічної та політичної системи реального соціалізму, розвиток Комуністичної партії в умовах вдосконалення соціалізму, характеристика сучасної епохи та інші питання.

Автор тексту — кандидат філософських наук Іван Михайлович Варзан.

Наочні науково-методичні

матеріали адресуються ши-

рокому ідеологічному активу — лекторам, пропагандистам, політінформаторам, агітаторам, слухачам системи політичної освіти, викладачам суспільних наук вищої та середньої школи.

Це видання розповісюджує також спеціалізований магазин «Плакат» що знаходить ся на Повітрафлотському проспекті, 25 в м. Києві.

Т. ЗАХАРЧЕНКО,
ст. редактор відділу
пропаганди Київкниги.

Отже, до роботи в осінньо-зимовий період колектив Сумського УВП підготувався добре. Адміністрація, партійна організація, група народного контролю поставились до справи зацікавлені, по-господарськи, що й дали змогу зустріти зиму у всеозброєнні. Всі заплановані заходи було вчасно виконано, в чому чимала заслуга належить членам ремонтної групи, очолюваною Юрієм Михайловичем Босенком.

В усіх виробничих приміщеннях Сумського УВП тепло. А це — головне. Во- як зважити на те, що на швейних підприємствах Товариства практично всі виробничі потужності містяться всередині будинку УВП, то це тепло набуває важливо-го значення.

Зима зненанька не застала. Тепер у цехах підприємства кипить напружена праця за дострокове виконання завдань першого року дванадцятої п'ятирічки.

В. МИХАЙЛЕНКО.
м. Суми.

Гострим пером

БЕЗВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Є така приказка: сам не гам і другому не дам. Вона дуже нагадує дії деяких інженерно-технічних працівників, що відповідають на підприємствах нашого Товариства за витрачання енергоресурсів.

Прагнучи забезпечити собі спокійне життя, вони на початку кварталу слізно просять виробничий відділ Центрального правління УТОГ добавити їм ліміти на енергоресурсі. Без додаткових ресурсів, мовляв, не зможемо виконати план.

І от минув квартал. І тоді з'ясовується, що виделе-

ної електроенергії виявилось більш, ніж достатньо. Так, з початку цього року Дніпропетровське УВП не-довикористало 11 тисяч кіловат-годин, Житомирське — 13 тисяч, Ужгородське № 1 — 12 тисяч, Харківське УВП-1 — 11 тисяч, а Комунарський цех Ворошиловградського об'єднання «Схід» — 74 тисячі кіловат-годин електроенергії.

Така безвідповідальна практика свідчить про те, що на згаданих підприємствах не налагоджено справжнього контролю за ефективним використанням енергоресурсів.

Л. ПУСТОГВАР,
ст. інженер виробничого
відділу ЦП УТОГ.

Василь Якович Пас'ко по-
ударному трудиться сверд-
лувальним друкованих
плат на Полтавському
УВП-2.

На знімку: В. Я. Пас'ко
на робочому місці.

Фото І. МІНДЕЛЯ.

Зима екзаменує У ПОВНІЙ ГОТОВНОСТІ

У Сумах нині сніг вже випадає через день і триває до обіду. Як підтінне трохи, то ввечері підспіде знов. Словом, уже справжня зима. То ж задоволені нині трудівники підприємства, що відповідні служби вчасно відремонтували опалювальну систему, полагодили вентиляцію, водопровідно-каналізаційне господарство, засклили й утеплили вікна. Не забули вони і про Ідельну, гараж, закріплений зупинку тролейбуса. Одним словом, подбали завчасно про те, щоб оце зараз не мати клопоту з «усуненням недоліків».

Це видання розповісюджує також спеціалізований магазин «Плакат» що знаходить ся на Повітрафлотському проспекті, 25 в м. Києві.

Т. ЗАХАРЧЕНКО,
ст. редактор відділу
пропаганди Київкниги.

Отже, до роботи в осінньо-зимовий період колектив Сумського УВП підготувався добре. Адміністрація, партійна організація, група народного контролю поставились до справи зацікавлені, по-господарськи, що й дали змогу зустріти зиму у всеозброєнні. Всі заплановані заходи було вчасно виконано, в чому чимала заслуга належить членам ремонтної групи, очолюваною Юрієм Михайловичем Босенком.

В усіх виробничих приміщеннях Сумського УВП тепло. А це — головне. Во- як зважити на те, що на швейних підприємствах Товариства практично всі виробничі потужності містяться всередині будинку УВП, то це тепло набуває важливо-го значення.

Зима зненанька не застала. Тепер у цехах підприємства кипить напружена праця за дострокове виконання завдань першого року дванадцятої п'ятирічки.

В. МИХАЙЛЕНКО.
м. Суми.

Корисний семінар

Семінар голів первинних заходів виступила працівники Лебединського будинку культури Н. М. Красовська. Вона, зокрема, підкреслила, що робота з людьми вимагає індивідуального підходу, відповідної підготовки. Тому кожен ідеологічний працівник повинен працювати над собою, над підвищеннем свого загальноосвітнього і культурного рівня.

З доповідю про підвищення ефективності культурно-виховної роботи серед жителів села та завдань первинних організацій Товариства у проведенні масових

ЗВЕДЕНИЯ

ПРО ХІД РЕАЛІЗАЦІЮ
ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ
ПІДПРИЄМСТВАМИ ТОВАРИСТВА
за листопад 1986 р.

(в тисячах карбованців)

Назва підприємства, об'єднання	План	Фактичне виконання	Процент виконання
Кіївське дослідно-виробниче об'єднання «Контакт»	653	833	127,6
Херсонське	268	333	124,3
Ворошиловградське виробниче об'єднання «Схід»	502	606	120,7
Полтавське-1	406	472	116,3
Полтавське-2	148	160	108,1
Ужгородське-2	451	486	107,8
Лебединське	83	89	107,2
Кам'янець-Подільське	320	341	106,6
Лубенське	360	380	105,6
Конотопське	505	533	105,5
Ровенське	131	138	105,3
Івано-Франківське	590	621	105,3
Дніпродзержинське	259	271	104,6
Одеське виробниче об'єднання «Електрик»	560	586	104,6
Житомирське	620	645	104,0
Запорізьке	444	461	103,8
Єнакіївське	148	153	103,4
Донецьке виробниче об'єднання «Електромагніт»	773	798	103,2
Бродівське	190	195	102,6
Дрогобицьке	151	155	102,6
Львівське швейне підприємство «Силует»	843	862	102,3
Кіровоградське	90	92	102,2
Харківське-2	900	919	102,1
Чернівецьке	555	565	101,8
Чернігівське	450	457	101,6
Вінницьке	260	264	101,5
Миколаївське	95	96	101,1
Сімферопольське	300	302	100,7
Черкаське	179	180	100,6
Дніпропетровське	428	430	100,5
Білоцерківське	700	703	100,4
Сумське	305	306	100,3
Харківське-1	187	187	100,0
Ужгородське-1	105	105	100,0
Артемівське	480	467	97,3
ВСЬОГО	13439	14191	105,6

КОМЕНТАР НАЧАЛЬНИКА ПЛАНОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ВІДДІЛУ ЦП УТОГ тов. КРАВЧУКА А. О.

Як видно з вище надрукованого зведення, за листопад не виконало плану з боку реалізації готової продукції лише Артемівське УВП — внаслідок несвоєчасної оплати рахунків за поставлені вироби. З одинадцятимісячним завданням з реалізації продукції справилися всі підприємства й об'єднання Товариства.

По випуску товарної продукції не виконало плану за листопад Кіровоградське УВП — на 29 тисяч карбованців, що в натуральному вираженні означає 68 тисяч штук металевих корзин. Причина — відсутність цинку.

Відсталі з виконанням одинадцятимісячного плану по випуску товарної продукції Ворошиловградське виробниче об'єднання «Схід» на 30 тис. крб. та Одеське об'єднання «Електрик» по випуску виробів найвищої категорії якості — на 27 тис. крб. Сталося це внаслідок накладення штрафних санкцій у жовтні цього року за випуск цими об'єднаннями продукції з відхиленнями від стандартів. Внаслідок цього, за звітності згаданих об'єднань, вилучено відповідні суми коштів.

До кінця року залишилося трохи більше двох тижнів. Керівниками Кіровоградського УВП, Ворошиловградського та Одеського виробничих об'єднань необхідно організувати справу так, щоб у найкоротший час подолати відставання і виконати планові завдання.

Штепівської і Мало-Ворожбянської первинних організацій Товариства А. М. Жовба та Я. С. Герман у своїх виступах зазначили, що підвищення ефективності політико-виховної роботи серед членів УТОГ сприяє їх активізації, виконанню планів і зобов'язань дванадцятої п'ятирічки.

На закінчення активісти міжрайвідділу побували на екскурсії в краєзнавчому музеї та музеї В. І. Леніна, ознайомилися з визначними історичними пам'ятками району.

М. ЛУЖКОВ.
м. Лебедин,
Сумська область.

З редакційної пошти

У ВИХОРИ ТАНЦЮ

У Макіївському будинку культури УТОГ завжди людно і весело, тут створено добре умови для організації змістового дозвілля молоді. Тут чудово відпочивають учні спецшколи-інтернату № 4, які постійно відвідують кульгаклад. Вони приходять до клубу, щоб прилучитися до хореографічного мистецтва.

Працює з школярами Георгій Дмитрович Герчиков — досвідчений хореограф і балетмейстер Палацу культури ім. Кірова. Чи задоволений педагог своїми вихованцями? Так. Звичайно, важко працювати з глухими дітьми, адже вони не чують музики, і все-таки Г. Д. Герчиков задоволений своїми вихованцями. Дівчата брали участь у військових концертах по обслуговуванню глухих сільської місцевості, побували з творчими звітами в багатьох містах Донеччини.

Особливо хочеться відзначити, — сказав Георгій Дмитрович, — Світлану Левіну, Тетяну Зленко, Ганну Градову, Ірину Виговську, Світлану Симонову, які завдяки наполегливості, сумлінності досягли непоганих успіхів.

На заняттях танцювального гуртка Г. Д. Герчиков постійно розповідає школярам про прославлені художні колективи нашої країни, про аматорів сцені Палацу культури ім. Кірова, де він трудається вже більш як три десятиріччя.

Нехай діти танцюють не професійно, але всі вони щиро прагнуть розуміти і цінувати прекрасне — мистецтво хореографії. І щоб цей потяг поглиблювати і розвивати, зробити його надбанням широкого загалу молоді танцювальний гурток при Макіївському будинку культури запрошує на репетиції всіх, хто хоче наочитися красиво танцювати.

Л. ГОРЧАКОВА,
перекладач Макіївського
будинку культури.
Донецька область.

ПРИКЛАД ОРДЕНОНОСЦІВ

ВЕЧІР вшанування правофлангових соціалістично-змагання, що відбувається щомісячно у Чернігівському обласному будинку культури, пройшов під девізом: «Слава і шана тим, що йдуть попереду». Він був присвячений людям праці — передовикам виробництва, яких за підсумками роботи в однадцятій п'ятирічці відзначено урядовими нагородами: М. Г. Боярченка, Г. М. Мелешка, М. Г. Портянка, Г. М. Марусика.

Зал Будинку культури переповнений. Серед присутніх — ветерани, передовики виробництва, молодь.

— Ми пишемося нашими орденоносцями, — сказала, відкриваючи вечір, художній керівник Будинку культури І. І. Чечіна. — Вони, працюючи в одному строю з усіма чернігівцями, йдуть у перших рядах ударників комуністичної праці, стали переможцями соціа-

лістичного змагання однадцятій п'ятирічці.

Слово надається працівникам Чернігівської взуттєвої фабрики Т. І. Пороховій. Вона розповіла про члена УТОГ Миколу Григоровича Боярченка — майстра-взуттєвика високого класу. Сумлінно, добросовісною працею трудівник здобув високий авторитет у колективі, бо не тільки сам стараний у роботі, але, як і належить наставникові, вчить зразково ставитися до виробничих обов'язків товарищів, які працюють поряд, особливо молодь. За високі трудові досягнення в одного члена нашого Товариства — Миколи Григоровича Портянка. Ударник комуністичної праці трудиться на камвольно-суконному комбінаті м. Чернігова. Ще в середині жовтня він рапортував про вико-

нання плану трьох років дванадцятої п'ятирічки. 20 верстатів обслуговує передовий ткач. І працею відповідально, якісно. У минулому році трудівник став лауреатом премії радянських профспілок імені Віноградових, йому присвоєно звання «Заслужений працівник легкої промисловості УРСР». Він нагороджений орденом «Знак Пошани».

Як одного з кращих трудівників учбово-виробничого підприємства заступник ди-

ектора УВП з виховної роботи М. М. Левченко характеризував Григорія Михайловича Марусика. Високих показників нечуючий досяг в однадцятій п'ятирічці завдяки високій майстерності, свідомому ставленню до своїх обов'язків. Тому неодноразово портрет передово-го виробничика заносили на Дошку Пошани підприємства, нагороджували грамотами. А відтепер, поряд з орденом Трудової Слави III ступеня, на грудях передовика — Орден Трудового Червоної Прапора.

Високі трудові досягнення ще в одного члена нашого Товариства — Миколи Григоровича Портянка. Ударник комуністичної праці трудиться на камвольно-

суконному комбінаті м. Чернігова. Ще в середині жовтня він рапортував про вико-

нання плану трьох років дванадцятої п'ятирічки. 20 верстатів обслуговує передовий ткач. І працею відповідально, якісно. У минулому році трудівник став лауреатом премії радянських профспілок імені Віноградових, йому присвоєно звання «Заслужений працівник легкої промисловості УРСР». Він нагороджений орденом «Знак Пошани».

Як розповіла присутній інструктор-перекладач компактної групи Л. І. Слепцові, М. Г. Портянко показує високий клас у роботі. Тому слава про видатного трудівника шириться не тільки в області, але й за її межами.

Про орденоносця Григорія Максимовича Мелешка розповів на вечорі голова профспілкового комітету заводу будматеріалів № 2 В. Г.

Ющенко. На всіх ділянках роботи Григорій Максимович демонструє високу майстерність, перевиконує змінні завдання. За роки плідної роботи трудівника визнали кращим по професії. Він — «Майстер — золоті руки», його портрет неодноразово заносили на Дошку Пошани підприємства і обласного тресту будматеріалів. То й цілком закономірно, що орден Трудової Слави III та II ступенів привчають груди передовика.

Перед присутніми виступили орденоносці. Вони подякували за увагу до них і шану, розповіли про свою роботу, поділились планами на майбутнє.

А потім передовикам-орденоносцям вручили цінні подарунки і квіти. На завершення вечора відбувся концерт, який пройшов з великим успіхом.

О. ЛЕМІШКО,
голова Чернігівського
міжрайвідділу УТОГ.

підприємстві. Складальник здобув високі планові норми виробітку виконує на 118—120 процентах. Борис Никифорович, як і належить «Майстрові — золоті руки», працює високоякісно, подаючи приклад у роботі членам Товариства. За високі ділові і моральні якості Б. Н. Дивака обрано членом президії правління міжрайвідділу.

Нині члени БілТОГ по-

дарному працюють над підвищеннем соціалістичними

На знімку: група робітників меблевої фабрики імені Халтуріна (зліва направо в першому ряду) І. Ф. Белькевич, М. М. Нікітенко, З. Р. Сак; в другому ряду — О. О. Яромич, К. В. Лак і Л. Д. Стрелков за обговорюванням статті з газети.

Ювілей школи

ПЕРШІ ВАЖКІ КРОКИ

Наприкінці листопада ц. р. Харківський спецшколі-інтернат імені Н. К. Крупської минуло 90 років з дня заснування. На свято з різних куточків країни до навчального закладу з'їхалися випускники школи і колишні її співробітники.

З нагоди ювілею у школі відбулася науково-практична конференція на тему: «Створення і розширення мовою практики для глухих учнів», на якій виступили з обміном досвіду сурдопедагоги Харківської і Бєлгородської спецшколі-інтернатів. Потім за темою конференції пройшли відкриті уроки та позакласні заходи.

Для учнів та гостей школи було організовано екскурсії по визначних і пам'ятних місцях м. Харкова, культпохід до цирку, а також «Голубий вогник» для школярів.

Святкування в спецшколі-інтернаті завершилося устроистим вечором, на якому з теплими привітаннями виступили випускники і гости. Потім відбувся великий концерт.

Перша спроба відкрити школу для глухих дітей в місті відноситься до середини минулого століття. Ось як про це розповідається в монографії Багалея і Мілера «Історія міста Харкова за 250 років його існування» (1655—1905 рр.).

У червні 1868 року випускники Санкт-Петербурзького училища глухонімів Андрій Федорович Бахметьев і Олександр Григорович Прозоров відкрили приватну школу для нечуючих дітей. До переїзду в Харків обидва вони працювали в Москві — Бахметьев навчав ді-

ти в училищі глухонімів, а Прозоров служив рахівником. Будучи родом з Харківської губернії, Бахметьев захоплює свого товариша новою справою і обидва виїжають на Південь.

У Харкові по Вознесенському провулку наймають велике приміщення з 8 кімнат за 1100 карбованців на рік строком на три роки. 29 жовтня 1868 року в газеті «Харківські губернські ведомості» вміщують детальні оголошення про свою школу, де зазначають умови прийому, а також навчальну програму розраховану

на три класи і один підготовчий.

Справу було задумано широко, а учнів виявилось мало, коштів теж. У вересні 1869 року вже нічим було платити за квартиру і засновники школи звернулися за допомогою до благодійності через ті ж «Харківські губернські ведомості». Довелося найняти скромне приміщення по Старомосковській вулиці, а з 1871 р. — на Михайлівській площі.

Чугуєва було продано за борги і школа закрилась. Після цього він існував на плату за приватні уроки з глухонімими дітьми аж до відкриття училища.

Бахметьев був досить освіченою людиною з широкими культурними інтересами. Начитаний, добре володів французькою мовою, завжди проявляв юнацьку бадьорість і жвавість, коли мова заходила про потреби улюбленої справи — виховання і навчання глухонімих дітей, які він безкорисливо віддав своє життя.

Училище для глухонімих відкрилося 15 листопада 1896 року. Незважаючи на підтримку і співчуття місцевого Благодійного товариства та міської Думи вже в перший рік воно було приречене на жалюгідне існування: в одній невеликій кімнаті викладав лише А. Ф. Бахметьев.

Бахметьев. З початку навчального року було 7 учнів, а наприкінці — їх стало 15. Звітка про відкриття в Харкові училища для глухонімих зібрала багато бажаючих навчатися, а відповідні умови для цього не було. Г. тільки 20 серпня 1900 року училище перебирається

у власне приміщення, споруджене на зібрані серед населення кошти. Навчання дітей тут уже ведуть троє педагогів: А. Ф. Бахметьев, К. В. Жданова та А. А. Мальцев.

Бахметьев вів навчання за мімічним методом, Мальцев і Жданов — усним. Весього в училищі на той час уже налічувалося 45 учнів у віці від 7 до 20 років.

У 1905 році у селі Кочеток було відкрито відділення Харківського училища для глухих. Крім навчання грамоти мімічним методом, воно опановували городництвом, садівництвом та іншими сільськогосподарськими спеціальностями. У 1911 році в Ключині-Башкирові відкрилося друге відділення училища. Тут підлітків навчали плетінню виробів з лози.

У 1911 році було завершено спорудження триповерхового корпусу. У приміщенні школи обладнані майстерні, але через декілька років після бурхливого розквіту училище занепадає у зв'язку з нестачею коштів на утримання.

Тільки після перемоги Великої Жовтневої Соціалістичної революції спеціальні установи для дітей з недліками слуху були включені в загальну систему народної освіти.

З 1920—1921 навчального року Харківська школа для глухих перебуває в підпорядкованні обласного відділу народної освіти. В цей період тут вже наявалося 50 нечуючих дітей. Директором школи був Микола Платонович Піскарьов, вчителями працювали Кочулава (Семак) Л. Є., Солов'йов І. П., подружжя Офіцеров та інші.

У 1924—1926 рр. педагогічний колектив поповнився такими вчителями, як Биковська Т. Г., Клемпір Е. С., Ширшевська С. Л., Пащенко Н. Т. та Подкопаєва Е. Ф. У цей період якість навчально-виховної роботи значно підвищилася. Школа стає досвідченою. До Харкова приїздять сурдопедагоги з інших міст для позначення передового досвіду.

Л. ПОНОМАРЕНКО,
учитель-дефектолог
слухового кабінету.
В. ОЛЕКСІЄНКО.
(Далі буде.)

«Аукціон - 87»

В залі лінє музика. Тут же світиться табло «Аукціон-86». Саме так називався святковий театралізований вечір, який було організовано в Златоустському будинку культури ВТОГ.

Чим тільки не займались тоді учасники свята — сту-

денти індустриального технікуму імені П. П. Аносова: танцювали, малювали, дегустували салати, показували свої знання російської літератури й географічних карт, відгадували кросворди, займались кулінарією під девізами: «Економна

Челябінська область.

Щедрістю зігріти

Вірші, нариси поета і журналіста Миколи Мачківського — члена нашого Товариства і члена Центрального правління УТОГ — вже неодноразово друкувалися на сторінках «Нашого життя». Нещодавно у видавництві «Радянський письменник» вийшла у світ нова збірка поета «Зав'язь доброти».

Нижче пропонуємо увазі читачів рецензію на його творчий доробок.

Справжня поезія — то тора. Любов незрадлива і стан душі. Громадянського звучання ліричний вірш набуває тоді, коли стає художнім розголосленням найінтимніших почуттів до Вітчизни і матері, долі людської, долі всенародної.

Втім, ця істинна відома давно, очевидно, з тих пір, як літературознавці почали розділяти ліричні вірші на інтимні та поезії громадянського звучання.

Ці слова, вірніше ці визначення, спали мені на думку тепер, коли почав читати нову книжку Миколи Мачківського «Зав'язь доброти».

Одразу обмовлюсь, що збірка складається переважно з віршів громадянського звучання, хоча є в ній і вірші про щире людське кохання, про примхливу долю, котра часто-густо розводить стежки двом люблячим серцям.

Знайомлюсь з новими поезіями нової книжки Миколи Мачківського і все більше переконуюсь, утвірджуючись в думці, що збірка набагато вагоміша від попередніх. І не тільки обсягом — до неї увійшло кілька десятик віршів та поема «Далеке поле», — але й за мисленням.

Так, думки поета стали глибшими, зрілішими. Вони набули тієї довершеності, коли без вагання можна заявити: це вже почерк майстра! Більшість творів автора позначені саме отію вправністю, витонченістю, яка так необхідна літературі і, зокрема, поезії.

Тема повоенного села — провідна у книжці. Варто зауважити, що вона обрана не просто з волі автора. Усі події, факти тогочасних днів не почути ним з вуст старших, але пережиті самим письменником. Адже він належить до того покоління, чие дитинство обпала війна. Тому воно знало справжньо ціну шматкові хліба, пісні картоплині, які тієї пори вважались за найліпшу їжу, а через це високо цінувалися.

Взагалі село — це, образно кажучи, те джерело у творчості Миколи Мачківського, до котрого поет найчастіше звертається, з якою він постійно черпає насагу. Село — то любов ав-

Повинен сказати, що Микола Мачківському чужі поверхність, легкопис. Автор — прихильник глибокого, вдумливого вірша. Як механізатор піднімає глибокі пласти поля, так і поет намагається заглибитись у слово, злагнути його суть.

Давно переконався, що Микола Мачківський належить до тих авторів, котрі вміють опоетизувати буденній, на перший погляд, факт або незначну подію. Автору вдається піднести її на належну височину, показати красу, довершеність того, що відбулося чи відбувається. Зрештою, така риса і має бути притаманна справжньому поетові.

Багато віршів книжки хочеться якщо не завчити напам'ять, то винесати для свого блокноту. Не можна без хвилювання читати поезію «Спрага», рядки якої навіяли автору монумент з одніменною назвою, що встановлений у Брестській фортеці. Багатьом, хто побував там, запам'ятався гранітний воїн зі змученим обличчям. Захисник фортеці

рукою, в якій затиснута каска, намагається дотягнутись до води, аби хоч трохи зачерпнути живлючої водоги.

Сюди несуть подільську проходолоду,
Щоб обстудити на чолах кров і піт.
Кладе хтось квіти. Я ж поставлю воду
До тих гранітних кирзових чобіт.

Микола Мачківський зарекомендував себе неабияким майстром пейзажних поезій. Про те свідчать такі вірші, як «Січені», «Березнева лука», «Асканія-Нова». Читані і проймаєшся піднесеністю, схвильованістю кожного рядка. Вдається автору і ліричні вірші. Не можу втімнитись, аби не привести дві строфі одного з них:

Я бережу листи ті давні—
На них закохані слова.
З гілок попадали у травні,
З колосся сипались

в жнива.

Бо я закоханий з тих пір,
Зустріну радість біля

гаю...

Згорів листів отих папірів — Самі слова лиши зберігаю.

Поема «Далеке поле», що вийшла до нової книжки, — то ніби схвильована ода трудівникам повоенного села, усваженням хліборобських традицій, гімн землі, котрій призначено родити хліб.

До кращих віршів книжки можна віднести такі, як «Вісті з Боярки», «Каменотес», «Балада про добrotу», «Одяг 1945-го», «Село Криниця», «Попутка», «З життя Остапа Вересая», «Пам'ять».

І тим прикріше натрапляти на окремі вади, котрі пофікоди є у збірці. Вони, мовті поодинокі бур'янинки на додглянутому полі. Тож коли читаєш такі рядки, як «уявиться спотьмавлена тераса» чи «розвогиняє олівець Тараса» або «в золотистій кулачку стільки світла, а в нім вся суть», то стає трохи досадно за автора, за ці його недогляди.

На щастя, їх зовсім не багато. Отож в цілому кожна справляє гарне враження. Вона є свідченням значного успіху поета, од вірші щедро відкривають і добротою.

Костянтин ЛАЗАРЕНКО.

аварію на Чорнобильській АЕС для розв'язування антиядівської кампанії. «Це була чергова спроба дискредитувати політику Радянського Союзу, посіяти зерна недовір'я до його мирних ініціатив» («Правда», 20 травня 1986 р.).

ДИСКРЕДИТАЦІЯ (від французького) — підрив до вір'я до кого-небудь або до чого-небудь, приниження авторитету чи значення якого-небудь явища, події, факту.

ДИСКРЕДИТИВАТИ — підривати довір'я, авторитет, прізвисти значення. Так, наприклад, певні політичні коли на Заході використали

Фізкультура і спорт ФІНІШ ФУТБОЛЬНОГО СЕЗОНУ

Насиченим був сезон для кінських футболістів. Це кубок і першість міста, УРСР, першість СРСР, де в складі збірної УРСР виступало 10 киян.

Особливо важко було футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрати пропущені матчі першості міста. Перше коло ми провели невдало — всього одна нічія в дев'яти матчах, інші зустрічі програми.

Особливо важко було

футболістам в осінній період. Адже через участь в першості СРСР, нам за короткий період треба було додрат